ד) ולקמן מ: גיטין ב: יבמות סא: קיט. בכורות יט: מב: חולין ו. יא: פו. נדה לא:

מח.ז. ה) ויבמות קיט:ז,

ו) סנהדרין ס: חולין לט. זבחים י., ז) [כתובות לד.

יש"נן, ה) ותמורה ל: ע"שן,

ל) [דף לט.], ל) [כל דיבור זה שייך לעיל כט: במשנה

יעמ"ש רש"י שם ד"ה מפני

מה וכו' ומצוה למקן], מ) [לקמן לה:], נ) ולא היה ניכר כנ"ל [ל"ס] ועי

מהר"ם. ם) וזבחים יו.

מהר"ם, ש) וזכמים י.ן,

ע) [עי מוס' חולין ד: ד"ה
מומר], פ' ושיין לעיל
במשנה כט:], ל) [ג"ו שיין
שם], ק' [בשי"ן שמאלית.
יעב"ון, ל' [בשי"ן ימנית.

הכ"ל], ש) [תרגום של נחש השיאני חיויא אטעיני], סשיאני חיויא אטעיני], ס [ג"ו שייך לעיל במשנה

כט:], א) [וע' מוס' עירובין ס: ד"ה אין], ב) [שייך לדף לה.],

תורה אור השלם

וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְךְ
 מְאוּמָה מִן הַחַרֶם לְמַעַן

ישוב יי מחרון אפו וְנְתַּן לְךְּ רַחֲמִים וְרִחַמְּךְּ לִרָּ חָבִייִּ בְּחָמִים

לְךְּ רַחֲמִים וְרַחַמְּךְ וִהָרבֶּךְ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע

ַרְיְּבֶּלֶ לַאֲבֹתֶיך: דברים יג יח 2. וְכִי יָגַח שׁוֹר אֶת אִישׁ

אוֹ אֶת אִשָּׁה וְמֵת סְקוֹל יַסַקל הַשּוֹר וַלֹא יַאַבַּל

אֶת בִּשְׁרוֹ וּבַעַל הַשּׁוֹר

גליון הש"ם

גמ' קיסתא דמוריים. עי' לעיל דף יב ע"א מוד"ה ושדי: רש"י ד"ה באומר ובו' ולחבי נקט גמר

זביחה. עיין כ"ק דף על ע"ב תום' ד"ה כיון

ושחט: תום' ד"ה אכם

יכו' ואינו נראה. עיין תשו'

לשד"ס חיו"ד סיי ר"ל: תום' ד"ה אי וכו' תימא כי איכא רובא כו'. עיין

מרדכי סוף חולין:

דברים יג יח

שמות כא כח

נתנול היים (ברכות ל: וש"כ), [ממורה ל: ולע"ג], [ממורה ל: ולע"ג],

קיב א מיי׳ פי״א מהל׳ מאכלות אסורות הל׳ מחכנות חסורות הכי טו סמג לארון קמח טוש"ע י"ד סי קלה סעיף טו: קיג ב מיי שם הלכה יד סמג לארון שם טוש"ע י"ד סי קכג סעיף

יד: קיד ג מיי שם הלי טו וסמג שם טוש"ע יטמג שם טוט"ע י"ד סי' קלה סעיף טו: קטו ד מיי שם פי"ו הלכה כו סמג שם טוש"ע י"ד סי' קיד סעי' יא:

הן מיי פ״ב מהלי שחיטה הלכה טו סמג עשין סג טוש"ע י"ד סי' ד סעיף ח: קיז ז מיי' פ״ה מ ז מיי' פ"ה מהל' אישות הלכה ב סמג עשין מח (טוש"ע אה"ע סי' כח סעיף כב):

רבינו חננאל ל) אבטא דטייעא. פי׳אל מצל בלשון ערבי.בתר י״ב ירחי שתא שרי. בירושלמי פירשו כי לחים אסורין בהנאה בשמילא אותן מן הבור דהא אין נעשה יין עד שירד לבור: והמורייס: ת״ר המורייס אומן מותר. הדגים הקטנים במלח כ החביות הגדולות מורייס. הציר היוצא מהן פעם ראשונה י ושניה מותר כיון דשמינא . אין צריך למירמא ביה יון בין הדר חמרא. שלישי קליש שומנייהו דדגים ויהיב בהו חמרא. הלכתא משלישי ואילך אסור. פי׳ קיסטא דמורייס בלומא. כוז מורייס ג) במערה כוז יין בד' מעות. פי' מעה כנ׳ 7) ומפורש בברכות. ל) פי עקמומית הנהר: גבינת בית איניקי אסורה. איניקי. שם מקום. ומפורש בתחלת סדר יומא (דף י ע"א) תובל זו בית איניקי. משך זו מוסיא. ותירס זו פרס: אמר ריש לקיש מפני מה אסרו גבינת בית איניקי מפני שרוב עגלי אותה העיר נשחטין לעבודת כוכבים. דאי אמרת מיעוט הוו להו מיעוט עגלים לעבודת כוכבים . כוכבים. ואיכא נמי שאר בהמות דאין נשחטין לעבודת כוכבים והוו להו בהמות הנשחטין . לטרודה כוכרי׳ מיטומא דמיעוטא ולמיעוטא דמיעוטא לא חייש ר׳ מאיר. ומקשינן עלה דר"ש בן לקיש וכי נשחטין לעבודת כוכבים מי אסיר והא את הוא לעבודת כוכבים אותה בהמה מותרת. תורמינד שעתך ודום. שמועה זו . באומר בגמר זביחה הוא מתחלה ועד סוף: מתחלה א"ר יהודה שאל ר" ישמעאל את ר" יהושע כשהיו בדרך וכו" מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים. אמר רב המקדי שור ם... מקודשת. מ״ט דלא ניחא ליה בנפחיה ועוד כתיב ולא יאכל את בשרו. בשרו אסור פרשו מותר. המקדש בפרש עגלי עבודת כוכבים אינה מקודשת סברא וקרא וסברא] דניחא ליה

שמן.

דמיחזי

בנפחיה

אכמא דמייעי. כך גורס בערוך בכ״ף. ופי׳ שמביאין קמח ועשבים ובשמים ושורין חותו בחלב ומזלפין יין עליו ור"ח גרס אבטא לשון אבטיח פי׳ דלעת חלולה ומשימין בה יין אואינו נראה כי לא מצינו שום כלי שלא יהא ניתר בעירוי ועוד

כי אבטיח ודלעת אינו אחד: מורים אומן. והא דפליגי ר"מ ורבנן במתניתין במוריים

לענין איסור הנאה היינו משל בעלי בתים א"נ מיירי אחר פעם ראשון ושני דקליש שומניה ורמו ביה חמרא והוא השלישי וניכר וההוא מוריים דלקמן דאתא בארבא של אומן הוי י והיה ניכר (ג) לפי שהיה בפעם ראשון ושני: אי אמרת רוב איכא מיעום. °תימה כי איכא רובא נמי אמאי לא חשבינן ליה מיעוטא דמעוטא כיון דאיכא רובא וחזקה להיתר רובא בהמות שאינן נשחטות לעבודת כוכבים ואותם עגלים עלמם נעמידם בחוקת היתר שהיו הקיבות בחוקת היתר שאינם לעבודת כוכבים חודם שחיטה (ר) וכי האי גוונא אמרי׳ בפ״ב דיבמות (דף קיט:) גבי היתה לה חמות אינה חוששת דחשבינן ליה מיעוטא דמיעוטא דאיכא רוב לשוק וחזקה לשוק וי"ל דשאני הכא דלאחר שחיטה איתרע ליה חזקה דהנך קיבות העומדות לפנינו לאחר שחיטה בספק עבודת כוכבים קיימי התם נמי זימנין דחיישינן כגון בינאה מליאה משום דאיכא ריעותא שינאה מעוברת ואפי׳ לר׳ יהושע דלא חייש התם אסר הכא דהתם אין שום ודאית של איסור אפי׳ כשינאה מליאה דאפשר הפילה אבל כאן כיון שמיעוט הקיבות אסורות יש כאן חשש מיעוט של איסור: ובי נשחמין לעבודת כוכבים מאי הוי הא את הוא דשרית. תימק מאי ראיה היא זו הלא לא הזכיר רשב"ל כאן נשחטין לזרוק אלא נשחטין סתם דמשמע שהוא עובד בזביחה י"ל דכל עיקר שחיטתן אינן אלא לצורך דם וחלב ולא הולרך לפרש וה"ג אמר בחולין פ"ב (דף לט:) גבי הנהו טייעי דאתו ללקוניא יהיב דכרי כו' אמרו דמא ותרבא לדידן ומשום הכי מסיק בגמר וביחה ולא קאמר בזביחה עלמה: רשב"ל אמר מותרת. פ״ה ס׳ מף באכילה ואע"ג דמומר לעבודת כוכבים הוא מ"מ בפ"ק דחולין (דף ה.) מוכחינן דג' (ה) דיני מומר הן יש ששחיטתו מותרת אף באכילה ויש בהנאה לבד ויש אסורה אף בהנאה ש: מפני שמעמידין בקיבת עגלי עבודת בובבים. נראה לר' יהושע לא היה מתכוין כי אם לדחותו דהא ר׳ יהושע לא חייש למיעוט בפ״ב דיבמו׳ (דף קיט.) שהבאתי לעיל וכן בפרק ג' דבכורות (דף כ:) ועוד דאפילו ר"מ דחיים למיעוטא לא אסר לעיל (דף כט:) אלא גבינת בית אונייקי אבל שאר מקומות חשיב מיעוט

בפרק שור שנגח קמח (ב"ק דף מח.) דריש מבשרו חע"ג דעבדיה כעין בשר ושחטיה (ו) וי"ל דתרתי שמעינן מיניה:

אמר רבא תרוייהו תננהי. נראה דהאי הוי פירושו בניחותא מדלח קמשני עליה רב קרא וסברא קמ"ל ואיכא הרבה תרוייהו תננהי בתלמוד הולך שפיר אפילו בתמיהה 6: כ) יש ספרים שרומזים המשנה השיאו לדבר אחר ופריך וליהדר ליה משום דליתיה לאיסורא בעיניה דהא מוריים לרבנן לא אסרו בהנאה משום דליתיה לאיסורא בעיניה ומשני הכא כיון דאוקומי קא מוקים כמאן דאיתיה לאיסורא בעיניה דמי ור״ח הזכיר גירסא זו בפירושיו:

אם (ביל למסין, ב) (ביל למסין לחות מלא יין למרחוק והוי כמכניסו לקיום ומשום הכי בעי שהייה י״ב חדש: פורלני. פסולת של ענבים: מוריים אומן. של עובד כוכבים אומן מותר. מוריים לא עבדי מדגים טמאים ומשום

חמרא האסרינן ליה ואומן לא רמי ביה חמרא כדמפרש ואזיל איידי דנפיש שומניה פעם ראשון ושני מקלקל להו חמרא: חילק. מין דגים טהורים וסולתנית שמן כדמפרש לקמן בפרקיןס ובקטנותו אין לו סנפיר וקשקשת ועתיד לגדל לאחר זמן ואמרינן לקמן (דף נט.) חילק של עובדי כוכבים אסור אותו מין דגים קטנים ונמכר הרבה ביחד ומפני מה אסורה מפני שעירבונה עולה עמה דגים טמאים דומין לה ועולין עמה והאי חילה אומן כיון דאומן הוא ובקי בדבר מבדילן הימנה משום דלא חשיב טעמא ומקלקלי ליה לסולתנית ומרע ליה לכולי חרביה: פעם ראשון ושני. שכן דרכן נותנים מים ומלח על שומן הדגים ומולצות שומנו וכשכלות חוזר ונותן אחרים: נמילא דעכו. פור"ט בלע"ז מקום שהספינות עולות בו ביבשה: קיסטא. שם המדה: בנומא. בוחא. במדינתו של עובד כוכבים זה היין נמכר ביוקר והמוריים בזול אבל כאן היין בזול והמוריים ביוקר וחיישינן לערובי: איידי דלור אתא. דרך שפת הים הסמוכה לנור אתא האי ארבא: דשוי חמרא. כלומר שהיין בזול. שוי לשון זול כדחמרינן בעלמח (ב"מ דף נב.) עשיק לגבך ושוי לכריסך: עקולי ופשורי איכא. מים שהולכין עקלתון ופשורי מי שלגין נפשרים על שפת המים ואין מושכי הספינה יכולין לבא באותו הדרך: מפני מה אסרו גבינת בים אונייקי. לר"מ דאסר ליה [כט:] בהנאה: שרוב עגלים כו'. מעמידין את החלב בקיבתן: ר"מ חייש למיעוט. בפ"ב דיבמות (דף קיט.) קטן וקטנה לא חולצין ולא מייבמין קטן שמא ימנא סריס קטנה שמא תמנא איילונית: אי אמרס רוב. עגלים נשחטין לעבודת כוכבים איכא למיסר גבינה משום חששה דמיעוט קיבות האסורות בהנאה דרוב עגלים הוה מיעוט לגבי שאר בהמה שמעמידין בהן בקיבותיהן: השוחט את הבהמה דמה לעבודת כוכבים. לזרוק שלא שחט הבהמה לשם עבודת כוכבים שיהא עובדה בשחיטה אלא חשב בשחיטה ע"מ לזרוק: ר' יוחנן

לעבודה דילפינן חוץ מפנים. לריש

לקיש לא ילפינן דפנים הוא דאמר

רחמנא השוחט ע"מ לזרוק את הדם

פיגול ואע"ג דלא זרק דהוי מחשב

מעבודה לעבודה מעבודה זו על

חבירתה אבל לענין עבודת כוכבים לא:

מרמינך שעתך. ירום מזלך: באומר

בגמר זכיחה הוא עובדה. שחשב

מכלל

על השחיטה עלמה לעבודת כוכבים ואמר בלבו בזביחה זו עובדה

לעבודת כוכבים ובהא מודינא דמיתסר דוביחה הויא עבודה חשובה

כזריקה. * ולהכי נקט גמר זביחה דקסבר ריש לקיש (ב"ק עב. חולין כט:)

אינה לשחיטה אלא לבסוף: 0 מפני מה אסרו גבינת עובדי כוכבים.

באכילה. ולרבנן קבעי לה דהא משום חלב של בהמה טמאה ליכא

למיחש דקי"לם חלב טמא אינו עומד כלומר אינה נקפת: אחדבוי. שם חכם:

שור הנסקל. אסור בהנאה הוא: ניחא ליה בנפחיה. שיהא נראה שמן

לכך חייל שם איסור עבודת כוכבים על הפרש: לא ניחא ליה בנפחיה.

הלכך לא חשיב פירשא למיחל עליו איסור: מאומה. ואפי׳ פרש:

הגהות הב"ח (ה) גמ' א"ל ר' אבא עד מל מלי מלי מלי מלי האידנא מאן (ב) שם וי דמיעוטא לא: (ג) תום׳ ד"ה מוריים וכו' והיה ניכר קהיה כל"ל ותיבת לפי נמחק: (ד) ד"ה אי וכו' דכי האי גוונא: (ה) ד"ה רשב"ל וכו' דג' מיני מומרים הן: (ו) ד"ה בערו וכו' וי"ל דתרתי. נ"ב אמר אסורה הסבר מחשבין מעבודה

לעזי רש"י

ועיין בפסחים דף כב ע"ב

:ד"ה ס"ד

בוטי"ן [בוט"ץ]. בקבוק פור"ט. נמל.

מוסף רש"י

. ר"מ חייש למיעוטא. בפרק הכל שוחטין (חולין ו.) גבי כותים, שגזר על כל כותים משום אותם שמלאו דמות יונה בהר גריזים והשתחוו לה (יבמות קים.). השוחט את הבהמה. של חולין, לזרוק דמה לעבודת כוכבים. עבודת השחיטה לא נעשיה לשם עבודת כוכבים, אלא בשעת שחיטה חישב לעשות המשך בעמוד הבא

רב אחא בריה דרבא יהני גולפי שחימי ואוכמי בתר תריסר ירחי שתא שרי: והמוריים: ת"ר מוריים אומן מותר ר' יהודה בן גמליאל אומר משום ר' חנינא ב"ג אף חילק אומן מותר תני אבימי בריה דר' אבהו מוריים אומן מותר הוא תני לה והוא א"ל פעם ראשון ושני מותר שלישי אסור מ"ם פעם ראשון ושני דנפיש שומנייהו לא צריך למירמי בהו חמרא מכאן ואילך רמו בהו חמרא ההוא ארבא דמורייםא דאתי לנמילא דעכו אותיב רבי אבא דמן עכו נמורי בהדה א"ל (6) רבא עד האידנא מאן נמרה א"ל עד האידנא רי (למאן) ניחוש לה אי משום דמערבי ביה חמרא סקיםתא דמוריים בלומא קיםתא דחמרא בד' לומי א"ל ר' ירמיה לר' זירא דלמא איידי דצור אתו דשוי חמרא א"ל התם עיקולי ופשורי איכא: וגבינת בית אונייקי: ארשב"ל מפני מה אסרו גבינת אונייקי מפני שרוב עגלים של אותה עיר נשחמין לעבודת כוכבים יימאי איריא רוב עגלים אפילו מיעום נמי דהא מר"מ חייש למיעומא אי אמרת רוב איכא מיעום אלא אי אמרת מיעום כיון דאיכא רוב עגלים דאין נשחמין לעבודת כוכבים ואיכא נמי שאר בהמות דאין נשחמין לעבודת כוכבים ה"ל מיעומא דמיעומא י ומיעומא דמיעומא לא סמיעומא המיעומא סימיעומא המיעומא י חייש ר"מ א"ל ר"ש בר אליקים לר"ש בן לקיש כי נשחטין לעבודת כוכבים מאי הוי והא את הוא דשרי דאתמר יהשוחם את הבהמה לזרוק דמה לעבודת כוכבים להקטיר חלבה לעבודת כוכבים רבי יוחנן אמר האסורה קסבר ימחשבין מעבודה לעבודה וילפינן חוץ מפנים ורשב"ל אמר מותרת א"ל תרמינך שעתך ייבאומר בגמר זביחה הוא עובדה: א״ר יהודה שאל ר' ישמעאל: יאמר רב אחדבוי אמר רב יהמקדש בפרש שור הנסקל מקודשת בפרש עגלי עבודת כוכבים אינה מקודשת מאיבעית אימא סברא ואב"א קרא איבעית אימא סברא גבי עגלי עבודת כוכבים ניחא ליה בנפחיה אבל גבי שור הנסקל לא ניחא ליה בנפחיה איבעית אימא קרא יכתיב הכא ילא ידבק בידך מאומה וכתיב התם יסקול יסקל השור ולא יאכל את בשרו בשרו אסור הא פרשו מותרת אמר רבא תרוייהו תננהי מדקא"ל מפני שמעמידין בקיבת נבילה וקא מהדר

אבמא דמייעי בתר תריסר ירחי שתא שרי

אמר רב אחא בריה דרב איקא יהני פורצני

דארמאי בתר תריםר ירחי שתא שרי אמר

ליה והלא קיבת עולה חמורה מקיבת גבילה מכלל דמיעוטה: ٥ השראו. לשון משיחו ש עלה ואית דגרסי השיאו י ונפרש הטעו לשון השיאני ש: שקבירן מוכיח עליו לריח שמניך כו'. סמיך חסיפיה דקרה על כן עלמות אהבוך: בשרו אסור.

מאי קרא דכתיב ולא ידבק בידך מאומה מן החרם. אמר רבא תרוייהו תנינהו הכא והלא קיבת עולה חמורה מקיבת נבילה שהנבילה בלאו והעולה יו) במיתה. ואמרו כהן שדעתו יפה שורף קיבת העולה

א) ע" מ"ש בערוך השלם ערך אכטא. ב) אולי צ"ל בחוך חפיות גדולית. ב) כואה דצ"ל כח מוריים בלוחא ובמערה כח יין לחוכו בד' לומי וכו". ד) אולי דכוון למ"ש בברכוח דף נג ע"ב בדי שיכיר בין מלחמא של טבריא וכין ואיל דרכין למיש מוחט בחמה לעבודת כוכנים ומיושב בזה חמיהת החוס' וצ"ע. ז) אולי צ"ל ואינה לשחיטה אלא לה ופערך מלחמא פיי על שניהם דהוא שה מטבע. ה) חסר כאן וצ"ל א"ל החם עיקולי וסשורי איכא ביי טקולי וסש"כ רביט דעולה במיתה היינו לדעת רבי בסנהדרין פג. דהוד במעילה במיתה ע"ש.